

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการปรับตัวของแรงงานต่างด้าวชาวพม่า เชื้อสายมอญ : ศึกษาเฉพาะกรณีแรงงานในบริบทสวนยาง จ.สุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ

1. เพื่อศึกษากระบวนการย้ายถิ่นเข้ามาในประเทศไทย ของแรงงานต่างด้าวชาวพม่าเชื้อสายมอญ ในบริบทสวนยาง จ. สุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาถึงวิถีการดำรงชีวิตที่ตามมาจากการย้ายถิ่น เช่น การปรับตัวในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ

แนวคิดที่ใช้เป็นกรอบในการอธิบายปรากฏการณ์ในครั้งนี้ คือ แนวคิดการย้ายถิ่นของ Lee และแนวคิดการปรับตัวของผู้ย้ายถิ่น

สำหรับระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาเลือกใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยวิธีการเก็บข้อมูลโดยจะทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม สำหรับพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หมู่ 2 ตำบลเสียด อำเภอกาบัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักนั้นเป็นคนมอญ จำนวน 10 คน

ผลจากการศึกษาพบว่า คนมอญย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในสวนยาง เนื่องจากปัจจัยผลักดันจากประเทศพม่า เช่น รายได้น้อย การว่างงาน และการเกิดปัญหาระหว่างรัฐบาลพม่ากับชนกลุ่มน้อย เช่น การเอารัดเอาเปรียบจากทหารพม่า นอกจากนี้เงื่อนไขภายในประเทศพม่าเองแล้ว เงื่อนไขจากประเทศไทย เช่น ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การมีญาติพี่น้องอาศัยอยู่ในเมืองไทย และความสามารถส่วนบุคคลของคนที่สามารถฝ่าฝืนอุปสรรคต่าง ๆ ในระหว่างการเดินทางได้ เช่น ความอดอยากอาหาร ความแออัดในการนั่งเรือ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ทำให้มีการย้ายถิ่นของคนมอญเกิดขึ้น

เมื่อคนมอญย้ายถิ่นเข้ามาทำงานในสวนยางแล้ว สิ่งหนึ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ก็คือ คนมอญจะต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับบริบทสวนยาง ซึ่งการปรับตัวที่เกิดขึ้นนั้น จะมีทั้งการปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยจากการศึกษาพบว่า คนมอญสามารถปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี ทั้งการปรับตัวในเรื่องของการประกอบอาชีพกรีดยาง และการปรับตัวในเรื่องค่าใช้จ่าย เห็นได้จาก เมื่อคนมอญเข้าสู่อาชีพกรีดยางในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ก็สามารถเรียนรู้ทักษะในการกรีดยางได้อย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันในระหว่างการประกอบอาชีพกรีดยางก็มีเงินเหลือส่งกลับไปให้ครอบครัวในประเทศพม่าอย่างต่อเนื่อง

การปรับตัวทางสังคม พบว่า คนมอญไม่มีความจำเป็นต้องปรับตัวทางด้านนี้มากนัก ทั้งนี้เนื่องจากมีญาติ พี่น้อง ที่เป็นคนมอญอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้สามารถปฏิสังสรรค์ภายในกลุ่มคนมอญด้วยกันได้ โดยสิ่งที่สามารถสะท้อนให้เห็นว่าคนมอญมีการปรับตัวไม่มากนัก นั่นก็คือ คนมอญจะมีการปฏิสังสรรค์กับคนไทยน้อยมาก ขณะเดียวกันการปฏิสังสรรค์ที่เกิดขึ้นจะเกี่ยวเนื่องกับการดำเนินชีวิต เช่น การปฏิสังสรรค์เกี่ยวกับการประกอบอาชีพกรีดยาง เป็นต้น ส่วนการปรับตัวทางด้านวัฒนธรรม พบว่า คนมอญจะมีการปรับตัวด้านวัฒนธรรมการใช้ภาษาเป็นอย่างมาก ซึ่งในการปรับตัวทางด้านภาษานั้น จะกระทำโดยการเรียนรู้ภาษาไทยจากบุคคลรอบข้างทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม และกว่าที่คนมอญแต่ละคนจะสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยได้ก็จะต้องใช้เวลานาน ซึ่งจะต่างจากการปรับตัวทางด้านวัฒนธรรมในเรื่องอื่น ๆ เช่น ในการแต่งกาย และอาหารการกิน คนมอญจะสามารถปรับตัวได้เร็ว และปรับตัวได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากมีวัฒนธรรมการแต่งกาย และอาหารการกิน คล้าย ๆ กัน ต่างกันเพียงเล็กน้อยเท่านั้น โดยสิ่งที่แตกต่างกัน เช่น คนมอญนุ่งผ้าโสร่ง แต่ก็สามารถหาซื้อได้ที่ร้านค้าในสวนยาง และตลาดนัด